

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarchie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru strelnătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 47.
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 20.
Epistole nefrancate se refuză. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori
15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr.
pentru fie-care publicare.

Prenumerațiune nouă

la

„Telegraful Român“

care apare de trei ori pe săptămână, deschidem pe anul 1889, cu prețul cel mai moderat, ce se poate vedea în fruntea foiei.

Banii de prenumerațiune se trimit mai cu înlesnire pe lângă asignațiuni postale (Posta utalvány — Post-Anweisung.) Numele prenumerantului, al comunei, unde se află cu domiciliul, și eventual al poștei ultime se fie scrise bine, ca să se pōtă ceti.

Se atrage atențiunea on. domni abonați, al căror abonament se sfârșește cu ultima Decembre 1888, să-și înnoiască abonamentul, pentru-că altfel espeditura va fi silită a sista espedarea foiei*).

P. T. domni abonați, cari nici până la al 3-lea Nr nu-și vor înnoi abonamentul, espedarea foiei li se va sista.

Editura „Telegrafului Român“ în Sibiu.

*) O înlesnire foarte mare în espedițiune se face prin lipirea a noștii de adresă dela abonamentul ultim.

Sibiu, 11 Ianuarie.

În desvoltarea culturală a poporului, nostru ne am pus pe baza constituționalismului. Am ales așadar o cale anevoioasă, dara totdeodată și sigură, pe care mergem înainte cu considerarea impregiurărilor, între cari trăim; trebuie să mergem înainte cu considerarea impregiurărilor

„Potrivit cu cunoscințele poporului amăsurat trebuințelor lui”, acesta ne-a fost programul acuma 37 de ani, acesta ne este și acuma. Amăsurat trebuințelor, și amăsurat putințelor. Pe acesta din urmă trebuie să punem mare pond și acuma, și nu ne este ertat să perdem din vedere un principiu esențial din programa noastră: potrivit cu timpul.

Putința poporului nostru încă nu s'a slăbit pretutindenea așa, încât să ne insufle ingrigirile, pe cari ni le insufă rapida decadentă materială pe marginime.

Din puținul, ce agonisește plugariul, nostru bucuros întinde mâna pentru scōlă, bucuros pentru biserică, numai să nu fie desmântat dela acesta prin omienii, cari ar trebui să aibă în vedere numai pro-

gresul în general, și nu alte considerațiuni, din cari să nu vadă cu ochi buni consolidarea bisericeii noastre.

Durere sunt mulți factorii, cari lucră în detrimentul consolidării noastre în cele bisericesci, și prin acesta mediat lucră contra înaintării poporului în cultură.

Lucrarea acesta de unii se sēvrșește cu scopul vedit, de a nu înainta noi în cultură, de a rămâne poporul în sērăcia sufletescă, căci în ochii acestora tot românul, care scie carte, este considerat de un element destructiv în organismul statului, dacă el ține la legea și la limba sa.

La alții altul este scopul, și lucrarea contra consolidării scōlelor noastre este numai mijlocul. De soiul acestor greutăți este proselitismul confesional, ura neimpăcată și inverșunată contra bisericeii noastre, care acuma a început a isbucni prin colonele diariului „Kolozsvár” din Cluș în formă de denunțațiuni mārșave contra bisericeii noastre, identificându-o pe acesta cu unele tendențe importate de un timp încōce în presa noastră, cari au inveninat multe inimi nevinovate în șirul credincioșilor nostri.

Suntem chemați deci cu toții să ne încordăm tōte puterile, și să dăm pept cu tōte neajunsurile. Și nu este lucru ușor să rețini poporul dela ispită. Avem experiențe triste în privința acesta.

Operațiunea contra scōlelor noastre mai cu sēmă s'au făcut pe mai multe căi și se continuă.

S'a dis poporului: Nu mai contribuți pentru scōla ta confesională. Vom face scōlă comunală, pentru a cărei susținere nu vei contribuți nimica.

S'a făcut scōlă comunală, în multe locuri de stat, în ea nu se propune românesc nici un cuvânt, în contra dispozițiunilor articolului de lege XXXVIII din 1868, și credincioșii nostri pentru susținerea ei aduc mai mari jertfe, decât cu scōla confesională.

Despre progres în o asemenea scōla nu vorbim la locul acesta.

În unele locuri sub cuvânt, că scōla noastră nu corēspunde recerințelor legii, s'au pus imposite pe credincioșii bisericeii noastre pentru scōla de stat din aceea comună, și poporul ani întregi a contribuit indoit pentru două scōle, și a fost o minune, cum nu a slăbit țaria poporului în credința sa despre învingerea causei drepte.

Sunt comitate, în cari dearëndul s'a sistat subvenționarea scōlelor din mijlōcele comunei politice, și reprezentanța comunală s'a supus în unele locuri din nesciință pōte, în cele mai multe însă din frică.

Avem casuri, că antistia comunală dimpreună cu celelalte organe ajutătoare în loc de a da ajutoriu organelor noastre bisericesci la încassarea salariilor învățătoresci, la cea a pedepselor pentru absenții scolare etc, au desmântat pe popor palam et publice să nu dea nimica pentru scōlă.

Cele mai multe comune le avem micste cu frații greco-catolici. Încercările de a face îmbunătățiri, fie la biserică și în cele ale scōlei sunt tot atâtea momente binevenite pentru tragerea credincioșilor nostri la apostasie. Și pentru asemenea casuri nu avem trebuință să alergăm prin Chiór, le găsim unde ne întōrcem privirea, le găsim pe la Mercurea, Mediaș, Agnita, Reghin, le găsim și prin giurul Clușului, unde până și cei mai inteligenți preoți se iscălesc numai „preot român.”

Și dacă e vorba că această lucrare să nu fie așa pe față, atunci în fața scōlei noastre se deschide o scōlă de altă confesiune, care nu implinesce condițiunile legii, dar preste care trece ochiul ager al organelor de controlă. Pe noi ne pun pe foc pentru defectele dela a noastră. Și dacă voim să îndreptăm, poporul ne întōrce spatele, sub cuvântul: dacă la vecinul pōte fi rău, pentru ce să nu pōtă fi și la noi.

Sibiu 11 Ianuarie.

Opiniunea publică din Ungaria este fōrte agitată. Ansă la acesta a dat ordinațiunea ministrului de culte și instrucțiune publică, privitoare la limba germână în gimnasii și în legătură cu acesta și proiectul de lege, ce se discută acuma în parlamentul țerei, referitoriu la legea pentru apērarea țerei. Luată ordinațiunea ministerială în necs cu proiectul de lege din cestiune, nemulțămirea ar păre a fi motivată încât-va, — în realitate însă ordinațiunea nu cuprinde mai mult decât legea pentru scōlele medii din anul 1883.

Au trecut 5 ani dela aceea lege și în cinci ani cercurile conducătoare ale instrucțiunei publice au făcut trista esperință, că prea să pune pond puțin pe o limbă, cu care cultura maghiară stă în strinsă legătură, ca să retăcem de legăturile politice între Ungaria și cealaltă parte a monarchiei. Tinerimea și opozițiunea maghiară preste tot vād în măsurile luate o vătămăre a limbei maghiare, și acesta cu atât mai mult, cu cât în noua lege se recere pentru depunerea esamenului de oficer în rezervă cunoscința limbei germane în scris și vorbă.

Nisuița de a și apēra limba e o nisuiță nobilă, și justificate sunt tōte întreprinderile legali pentru

FOIȚA.

Documente pentru limbă și istoriă.

Diariu despre consiliul imperial înmulțit din anul 1860 de episcopul Andreiu bar. de Șaguna.

(Urmare).

24. Dela 21/9 Iunie până astăzi adecă până în 18/6 Iuliu nu s'a ținut ședință, dar nici s'a putut scii, când se va ține, căci comitetul bugetului, primind numai aceste zile bugetele ministeriilor, încă nu e gată cu elaboratul seu. Astăzi însă în 18/6 Iuliu am căpētat scirea oficioasă, că mâne la două oare după meadăși se va ține ședință plenară, a cărei obiect va fi: „Die Mittheilung eines allerhöchsten Handschreibens.” Scirea aceasta a stērnit în toți consiliarii imperiali o gândire serioasă și doioasă de a putea afla cuprinsul acelu obiect. Au fost și la mine unii dintre consiliarii imperiali de a înțelege dela mine ceva mai deaproape despre obiectul ședinții de mâne; însă eu încă nu le-am putut spune lor ceva hotărît, și așa se aștepta oara a 2-a de mâne cu cea mai mare încordare.

25. Joi în 19/7 Iuliu la două oare s'a ținut ședința consiliului imperial înmulțit și s'a procetit Handschreiben împēratului, cătră președintele suslăudatului consiliu, archiducele Rainer, care așa sună: Lieber Herr Vetter, Erzherzog Rainer! Ich habe

beschlossen künftighin die Einführung neuer Steuer und Auflagen, dann die Erhöhung der bestehenden Steuer und Gebühren-Sätze bei den directen Steuer und bei den Gebühren von Rechtsgeschäften, Urkunden-Schriften und Amtshandlungen, endlich die Aufnahme neuer Anlehen nur mit Zustimmung meines verstärkten Reichsrathes anzuordnen und eine Ausnahme hiervon bloss im Falle einer Kriegsgefahr insofern vorzubehalten, als ich mich mit Rücksicht auf die Verhältnisse zu einer ausserordentlichen Einberufung meines verstärkten Reichsrathes nicht bestimmt finden sollte.

Euer Liebden haben diesen meinen Beschluss dem verstärkten Reichsrathe zu eröffnen.

Wien den 17 Juli 1860.

Franz Josef m. p.

După procetirea acestei hărții împērătesci, președintele a descoperit consiliului că încunoscințarea aceasta despre încrederea cea mai înaltă a Maiestății Sale nu poate să dea privilegiu la desbateri, de aceea ȳce mai departe președintele, că înalt același este convins, cumcă toți Domnii consiliarii imperiali din simț de mulțămire vor întona împreună cu el în strigare: „Sē trăiască Maiestatea Sa Împēratul!”

La care provocare a și întonat tot consiliul de trei ori: Sē trăiască împēratul, și ședința s'a disolvat: „Wiener Zeitung” Nr. 170, 1860.

26. În 3 Septembrie căl. nou am primit elaboratul comitetului celui din 21 membrii stătătoriu despre toate bugetele statului cu aceea, că ședințele plenare se vor începe în 10 Septembrie căl. nou.

27. În 10 Septembrie călin. nou s'a început pertractarea raportului comitetului de 21 membrii. în ȳia aceasta s'au tractat și finit bugetul casei împērătesci, al cabinetului, al consiliului imperial, al ministeriului din afară și al ministeriului de cult. La acesta de pe urmă s'au ridicat observări serioase din partea acelor consiliarii imperiali, cari nu se țin de legea catolică. Așa am cuvântat și eu în treaba bisericeii și a scoalelor noastre, precum și baronul Petrino din Bucovina, Mocionii din Banat și Masi-rieviciu, episcopul Timișoarei. Veți „Wiener Zeitung” Nr. 214, 215, 216. — La imputățiile făcute din partea baronului Petrino a răspuns ministrul cultului graful Thun și aci s'au născut o dispută sanguinoasă, de aceea am vorbit și eu despre scoalele confesionale și profesorii ce se pun la aceste scoale. Cuvântarea mea era îndreptată pentru denumirea însușirilor scoalelor și profesorilor confesionali și așa s'a pus capēt disputei. În cuvântarea mea cea dintăiu despre biserică și scōlă am îndreptat rugarea mea cătră Maiestatea Sa, ca să binevoască a denumi I: o secție deosobită la ministeriul de cult pentru trebile noastre bisericesci și scolare, ceea ce să se compună din bărbații nostri confesionali; II: a rēndui ca din visteria statului să se dea ajutoriu și noue spre scopuri bisericesci și scolare; la cheltu-eala cea trebuincioasă pentru zidirea scoalei triviale și reale din Abrud încă să se prelimineze în bugetul ministeriului de cult pe a. 1860/61. (Va urma.)

a salva limba maternă de influințele străine, cari se vâresc în familii prin limba străină, și de aceea nu noi vom fi, cari vom combate nisuițele maghiarilor de a-și asigura drepturi pentru limba lor în armată și pretutindenea, pe unde pot. Este însă vorba, că dacă maghiarii sunt atât de jalosi de dreptul folosinții limbei lor, ôre nu e just și la loc ca și ei la rândul lor, să concedă naționalităților cel puțin aceea, ce ei le au garantat la 1868 prin legea naționalităților, și făcând acesta ar intimpina, în lupta lor cu nemții de dincolo de sigur sprigul tuturor popórelor și din Ungaria și din Cislaitania chiar, și în acel cas ar fi siguri de reușită. Conducătorii militari știu foarte bine, că în Ungaria nu locuiesc numai maghiari, știu și aceea, că celorlalte popóre le e tot una dacă e vorba de a învăța limbă străină ori învață pe cea maghiară, ori pe cea germană, și știind-o acesta, contéză la majoritatea locuitorilor, făcând prin acesta maghiarilor singuri nedreptate și bâtae de cap.

Recunoscem, că le cade greu maghiarilor a învăța limba germană, dar ce să șicem noi, cari și noi suntem numai ômeni, când noi sub asemenea impregiurări trebuie să învățăm și limba maghiară, fără de care nu putem purta nici un oficiu public în țară, și și limba germană, fără de care nu ne putem procopsi pe cariera militară, și ca voluntari tinerii noștri vor trebui să servescă doi ani de zile din cauza necunoștinții acelei limbi. La noi, la naționalități însă nu se cugetă nimenea și etă așa numai ca prin un „lapsus linguae” i-a eșit deputatului Pulszky printre dinți, că dacă maghiarii combat limba germană în armata comună, la rândul lor ar putea și naționalitățile combat limba maghiară în armata teritorială, și atâta i-a trebuit, ca să-și ridice asupra sa atari imputări și amenințări chiar, ca să părăsescă catedra, ce o ocupă ca profesor de drept. Noue nu ne a venit nici odată prin minte ideea ca să cerem favoruri pentru feciorii noștri d. e. din armata teritorială, tot ce am cerut în interesul instrucțiunii feciorilor noștri a fost, ca oficerii să pricépă limba feciorilor, ca prin acesta mai cu inlesnire să pótă să-și însușescă cunoștințele, ce se recer pentru un soldat, și decă se ține cont de acest postulat, se ține cont de binele armatei, ér de se negligă, să résbună amar negligența în casuri de imperativă serioșitate.

Alta e însă cu limba germană. În armata comună servesc boemi, poloni, români, unguri, croați nemți, slovaci și câte alte némuri. În cazul unui războiu aceste trupe, cari în timp de pace sunt fiecare în câte un district separat, trebuie intrunite la un loc, trebuie să coopereze la oaltă, trebuie să se pótă înțelege la diferitele recognósceri, și așa este indispensabil ca să aibă un mediu, prin care să se pótă înțelege cel puțin oficerii între sine, și acel mediu în Austro-Ungaria ađi nu pótă fi altul decât limba germană, ca limba cea mai cultă între toate limbile, ca limba, care este și a casei domnitóre, și așa nu ne va prinde mirare, dacă șeful cabinetului unguresc nu a putut obține în acest respect inlesniri de sus, ci a fost silit ca să facă cestiune de cabinet diu primirea sau neprimirea proiectului, așa după-cum el a fost primit decătră cealaltă parte a monarchiei.

Luat însă lucrul și din punct de vedere practic, maghiarii nu perd chiar nimica cu cunoșcerea limbei germane. Ea este deja o limbă, cu care pótă străbate cineva chiar și la America, și dacă cineva știe limba germană încă nu urméză ca să se lapede de naționalitatea sa și să se facă german. Ungurii dela 1850—1867 au fost siliți și ei să învețe limba germană, dar pentru aceea nici unul nu s'a făcut german, precum nici românii, cari învață ađi limba maghiară nu se fac maghiari.

E cu mult prea tare dezvoltat ađi principiul de naționalitate și se cultivă cu un feliu de fanatism la toate popórele, decât ca să pótă cuprinde cu limba teren și simțemintele ori datinele unei limbi străine, și acesta e bine să se știe mai cu sémă acum, când se fac atâtea forțări de desnaționalizare și când rezultatele acelor forțări sunt de tot problematice. Este așa dicând neexplicabilă ali pirea, ce se manifestéză ađi la toate popórele față de limba lor, de datinele lor, și acesta impregiurare e de ajuns ca noi să privim cu linisce la pertractările din parlamentul țerei.

Revista politică.

În focul luptei, ce se dezvoltă în dieta din Budapesta cu privire la proiectul de lege militară, s'au mai aruncat încă multe alimente, cari vor da încă mult de lucru părinților patriei și va fi imposibil ca dieta să-și finescă desbaterile la timpul obicinuit.

Deputații croați, precum se scrie din Agram, au plănit un proiect, conform căruia modificările,

ce se vor introduce în proiectul de lege în favorul limbei maghiare, să se introducă tot așa și pentru croați. „Nemzet,” ce-i drept, desmintește acesta scire, însă îi trebuie dată importanța cuvenită, căci în cercurile din Agram s'au văđut de mult dezvoltându-se tendențe în acesta direcțiune.

Ministrul președinte, dl Tisza, apare la începutul anului foarte bogat în proiecte de legi. Afară de marele proiect de lege, care tractéză despre reforma în administrațiunea finanțelor a mai prezentat premierul în 17 l. c. n. încă trei proiecte.

Cel mai important dintre aceste tractéză însă despre faptul nu prea îmbucurătoriu, că Ungaria trebuie să mai suplinescă în suma cheltuielilor pe anii 1887 și 1888 încă câteva milioane fl. Acesta sumă considerabilă provine din două cauze și anume: întâiu, că conform creditului acordat de delegațiuni cuota Ungariei atinge suma de 417,429 fl. 71 cr. Cu mult mai mare este însă suma a doua. Venitul curat al tarifului vamal a fost preliminar pro 1888 cu 18,642.206 fl. În adevăr însă el a fost numai de 8,754.750 fl; astfel, că Ungaria spre a-și acoperi scăđământul de aproape 10 milioane, e silită să mai dea o contribuție încă de 3,104.661 fl. 37 cr. — Al doilea proiect se referă tot la speșele țerei. Conform socotelilor finalizate pe anii 1885 și 1886 are Ungaria a mai plăti pe anul prim 586.753 fl; ér pe al doilea 104.671 fl.; spre întregirea cuotei. — Al treilea proiect tractéză despre socotelile cu principatul Liechtenstein.

Atât foile monarchiei noastre cât și foile străine au început éráși a se ocupa mai cu dinadinsul cu politica austro-ungară în statele balcanice.

Foile din capitala monarchiei, și în special „N. Fr. Presse,” ocupându-se în un lung articol cu acesta cestiune, vede în peninsula balcanică tot rezultatul influinței și activității rusesci; mulțamită războiului, ce la purtat rușii și românii contra turcilor.

Ministeriul din România e compus din astfelu de bărbați, cari nutresc simpatii numai cu rușii. Dela acești bărbați e imposibil să mai aștepti, ca să facă lungi călătorii, să se opréscă în Viena, unde ca dl Ion Bratianu să caute toate mijlocele spre a angagia și România la puterile centrale, cari susțin pacea europeană. În Sêrbia domnesc radicalii, cari deși n'au schimbat încă direcțiunea politicei esterne, au în vedere mai mult interesele rusesci; pecând în Bulgaria, episcopii, ca și se bucură de întreaga popularitate nu încetéză a sămêna ură contra principelui și a se entusiasma pentru ruși. Se mângăie însă numita fôie, că libera dezvoltare, de care vréu să se bucure aceste popóre tinere, care caută a li-o asigura Austro-Ungaria, e cel mai puternic scut, care nu va îngădui, ca influința rusescă să strice intereselor austro-ungare.

Organul „Times,” ocupându-se cu aceea-și temă, dicé: E fapt, că Austro-Ungaria nu cere alt ceva dela statele balcanice, decât ca ele să fie pacifice. Monarchia nu țese intrigi, nu presentă candidați la alegeri, și departe de a amenința independența acestor state, politica ei țintescă, ca să le dea viață și să le înfloréscă. Acesta o știu destul de bine atât regele Carol, cât și Milan și principele Ferdinand și în o mare criză pot pretinde dela ministrii lor a se pune în cele mai bune relațiuni cu monarchia, dela care pot aștepta sprigin, fără însă să se témă de sub-jugare.

Din desbaterile în dieta ungară asupra proiectului de lege militar.

(Urmare.)

Bar. Fejérváry repetéză, că nu a avut intențiunea a vorbi aici, dar fiind-că densusul n'a auđit alte dicându-se, decât că tendența proiectului ar fi, ca să desbrace națiunea de avere, de constituție și de limbă (strigări în stânga: Așa e!) se vede totuși necesitat a vorbi.

Încât atinge afirmarea, că proiectul nimicesce starea financiară a țerei, densusul o respinge. Pentru sporirea contingentului de recruți s'a hotărît o anumită sumă, și tot așa pentru sporirea rezervei de întregire; pentru cea din urmă adecă 88.000 fl. în anul prim, care sumă va cresce treptat, astfel, că la 1892 să ajungă cifra de 200.000 fl. Conche-marea anuală a oficerilor din rezervă și a cadeților la esercițiul armelor va costa 21,000 fl. Taceșele militare aduc suma de 400.000 fl. Sporirea contingentului de recruți nu va avé de urmare și sporirea efectivului armatei în timp de pace; ce-i drept vor fi asentați anual cu 7000 și câte-va sute mai mulți feciori, dar acesta nu sporesce cheltuielile, căci ele se pot economisa pe cale administrativă. (Larmă și ilaritate în stânga.) Din acesta nu va rezulta nici sporirea contingentului în timp de pace, căci mi-

nistrul de războiu e indatorat, că o eventuală sporire necesară să o facă cunoscut delegațiunei la votarea bugetului. (Ilaritate în stânga.)

În urma sporirii contingentului de recruți și numărul celor cari se vor concedia va fi mai mare și din economisările obținute pe acestea cale se vor acoperi speșele, ce le recere conchecarea unui număr mai mare da recruți. (Aprobări în drépta.) Vorbitorul pótă deci afirma, că acest proiect nu va duce națiunea la sapă de lemn în privința financiară. Greutățile în tot locul sunt mari, și dacă domni deputați voesc să le schinbe, atunci trebuie să se înțelégă cu Europa. (Ilaritate și aprobări în drépta.)

Se dicé, că proiectul desbrace națiunea de constituțiune. Acesta se referă la § 14. Ce e acest § 14? El e ca ori ce lege, un compromis nu numai între reprezentații poporului și corónă, ci și între legislativele ambelor state ale monarchiei. Un compromis e un rezultat al pertractărilor. (Strigări în stânga: noi trebuie totdeuna să cedăm!); că noi totdeuna cedăm e o simplă afirmațiune. În faptă a cedat și celalalt stat al monarchiei, când s'a primit în § 14 următorul punct: înainte de trecerea termenului de mai sus proiectele neschimbate ori modificate ale regimului cu privire la contingentul recruților să se astêrnă la timpul oportun legislativei. (Larmă în stânga estremă și strigări: Ce e aceea); e întrebarea numai, dacă dreptul nostru constituțional e atacat prin aceea, că cedăm într'un punct. — Nu —; căci ce deosebire este între acest proiect de lege și legea din 1868? Aceea, că acolo se vorbește despre puterea armatei în decurs de 10 ani; ér aici se pune în vedere contingentul recruților. Aceea e una și aceea-și. (Ilaritate în stânga.) E tot una, ori că eu dic, stabilesc numărul armatei cu 800,000 și-mi trebuie spre acest scop atâta și atâta recruți, ori că dic, propun pe an atâta recruți; pentru aceea puterea armatei e așa și așa de mare. Deosebirea e numai aceea, că după legea cea veche regimul are la finea anului al 9-lea a asterne legislativei proiectul seu, pecând după noua lege, regimul are drept a o face acesta în primele luni ale anului al decelea. (Mișcare în stânga) S'a atacat prin asta în câțva constituția. (Strigări din stânga estremă: se înțelege.) Nu obvine ceva, ce ar reclama o schimbare în decursul celor deșce ani, regimul cere legislativei prelungirea legii din vigóre. Atât constituțiunea, cât și speșele nu se schimbă de loc. (O voce din stânga estremă; (Hegedüs își clătine capul!) Fejérváry; Lasă să-și clătine (Ilaritate viuă și lungă.)

Întru cât privește pericolul pentru limbă, mi-am spus părerile și convingerile în această cestiune. E drept, că dl deput. Thaly a condamnat pe colegul meu ministru, cont. Csáky la rug. (Ilaritate, Thaly: nu pe el, ci ordinațiunea lui) pe când pe mine, nu știu în urma căror considerațiuni ușurătoare, m'a agrățiat. (Ilaritate.) Nime nu va nega, că o armată comună va apăra interesele monarchiei și astfelu și ale țerei noastre mai bine decât o armată în două la început, ér mai târđiu mai multe armate, cari să formeze puterea armată a monarchiei. O singură armată trebuie să aibă însă o singură limbă, și fiind-că popórele monarchiei până acum n'au învățat unguresce și limba de convenire a diferitelor naționalități și națiuni e cea germană, așa trebuie ca acesta limbă să fie limba în serviciul armatei. (Contrađiceri în stânga.) Este deci limba germană, limba oficióșă a armatei, atunci fie cine care voesc să aibă un cerc de activitate, trebuie să-și însușescă această limbă spre a se putea folosi. (Așa e în drépta, Sgomot în stânga.) Și fiind că voluntarii sunt chemați ca în cas de mobilizare să ocupe locurile oficerilor, trebuie să-și însușescă limba ca să o pricépă și să poată face și pe alții să i pricépă. (Aprobări în drépta.) De astfelu în Ungaria se află puțini ômeni culți, cari nu știu germană. De placul unora însă nu se pótă sacrifica interesul statului. Un om inteligent, care se află un an în serviciu și în decursul acestui timp aude și se eserciază, trebuie să-și însușescă atâta din limbă, încât să se pótă tolosi în cestiunile cele mai necesare. (Aprobări în drépta.)

Thaly: Va deveni german!

Bar. Fejérváry: Va deveni așa dară acela, care vorbește turcesce, turc (Ilaritate viuă și aprobări în drépta)

E așa dară constatat, că despre un pericol pentru limba maghiară nu poate fi vorba. Apêrarea patriei e primul lucru; celelalte încă nu le putem evita, dar pe alt teren. Despre o rămurire a militarismului nu pótă fi vorba. Vorbitorul se supune necondiționat prea frumoșei vorbiri a contelui Al. Apponyi, (strigări fortunose în stânga: éljen Apponyi!) dar frumoșă vorbire nu e de ajuns, trebuie a aducă și argumente palpabile. O vorbire așa de frumoșe îi pare ca un foc artificial; veđi, dacă te uiți, un pompos fenomen, dar îndată a și perit și a rémas întunec. (Aplause sgomotóșe în drépta, ilaritate în stânga) Vorbitorul recomandă proiectul. (Aprobări viue în drépta.)

„Kolozsvar.“

„Kolozsvar.“ f6ia binecunoscută din Cluș, luându-se după 6re-care corespondent al seu din Teuș, povestesc în Nrul din Sămbăta trecută unele lucruri picante despre preotul român (olăh pap, olăh popa) din Galdă s'ar fi fermită cu care picanterii în celea din urmă s'ar înfermă cu un omor.

„Kolozsvar.“ în reflecșiunile sale scurte, dar agere, cu care publică tragicul seu roman, face din casul acesta conclusiuni la caracterul și cultura clerului inferior greco-oriental, dând astfel cetitorilor se pricēpă, că eroul romanului este un preot greco-oriental și istraeliți, este o comună curată și puritate biserică, superioară.

„Kolozsvar.“ care cunoșce t6te referințele bisericesti ale romănilor din Transilvania, începând dela actul sântei uniri până la diarele, care le cesc seminaristii greco-orientali din Sibiu, — trebuie să șcie, că comuna Galda inferioară, abstrăgând dela vre o 5 reformați și istraeliți, este o comună curată și puritate biserică, superioară.

„Kolozsvar.“ însă are inima și politica sa proprie, și casul, care după corespondentul seu, de sigur reformat ori israelit, ar fi se se fie petrecut în comuna curată gr. catolică Galda inf. Il creștă în contul bisericii greco-orientale; va se șică: „Kolozsvar.“ continuă cât se p6te de bine a demonstra el însuși, că este condus față cu greco-orientalii de un fanaticism confesional, pe care noi i l'am recunoscut în Nrul nostru de alaltăeri.

„Kolozsvar.“ deci inima și politica sa proprie, și frații greco-catolici pot fi mândri, că au un organ valoros, cum este „Kolozsvar.“, pentru propagarea spiritului și nisuițelor de înfrățire, cu care ni se recomandă tot mereu; noi însă greco-orientalii, cari ținem mult la spiritul bisericii noastre, la adevăr și dreptate, vom susține spiritul acesta chiar și cu ruză, și cu strică a noi delă „Kolozsvar.“, ci și cu unii sfătoși ai noștri, cari în dos și pe față ne fac imputări pentru certe, sau — cum șic ei — „certuri“ confesionale, care noi nici odată nu le-am provocat, dar provocați — durere — nu le-am putut încungiura.

Varietăți.

* (Iubileul Maj. Sale monarchului.) Conform jurnalului oficios „Wiener Abendpost“ s'a adunat spre scopuri filantropice, din incidentul iubileului de 40 ani al Maj. Sale, suma 16,180.244 fl.

* (Denumire.) Maiestatea Sa ces și ap. reg. la propunerea ministrului președinte ung. a denumit cu preînalta rezoluțiune din 8 Ianuarie a. c. pre episcopul Bacului Basilian Petrovics de administrator al arhiepiscopiei și metropoliei sêrbesci din Carloveț.

„Diariul „Srbski Narod“ scrie următoarele: Alegerea a cădut pe un prelat sêrbesc, carele nu e numai demn de încredere, dar care se va șic afla mai bine între impregiurările actuale. Administrațiunea lui Petrovics însemnă pacea și concordia; el e un scut și un credincios al ordinii și al legii, totdeodată și un adevărat cărbat p6truns de spiritul religiunii gr. or. Toți aceia, cari sunt credincioși sinceri ai bisericii gr. 6r. și amici ai ordinii pot consimți din inimă cu denumirea, de care s'a făcut părtaș un adevărat și vrednic prelat!

* (Dela Curte.) După scirile sosite din capitală s'a luat dispoșiunile, ca Maj. Sa regina Elisabetha să plece împreună cu arhiducea Valeria la Budapesta în 31 Ianuarie; 6r Maj. Sa regele va sosi numai în 6 Februarie. Mai târziu vor sosi p6rechea princiară de cor6nă și archid. Francisc Salvator. Petrecerea în capitala Ungariei va dura mai mult timp.

* (Necrolog.) Subscriși cu inima înfrântă de durere aduc la cunoșcința tuturor amicilor și cunoșcuților dureroasă șicire, cum-că preiubita lor fică, resp. soție, soră, **Julia Stănilă** născ. **Rozsondai**, după lungi și grele suferințe și-a dat nobilul seu suflet în mâinile creatorului astăzi Duminecă în 8/20 Ianuarie a. c. la 1½ 6ră după amēdi, în al 26-lea an al vieții și 11 lună a fericitei sale căsătorii.

Rēmășițele pămēntesci ale preiubitei defuncte se vor petrece la vecinica odichnă Marți în 10/22 Ianuarie a. c. după amēdi la 2 6re în cimiteriul bisericii din Avrig.

Fi-ei ț6rina ușoră și memoria neuitată!

Avrig, 8/20 Ianuarie, 1889.

Dr. **Ilie Stănilă**, soț. **Iosif Rozsondai**, **Iulia Rozsondai** născ. **Schmidt**, părinți. **Iosif**, **Carol**, frați. **Hermia**, **Emma**, surori.

* (Reorganizarea magistratului din Hațeg.) Din Hațeg jni se șicie: Duminecă la 8

Ianuarie v. s'a sêvșit reorganizarea magistratului nostru și s'a ales tot cei vechi în magistratură și anumiți: Ambrosie Bărsan, primariu; Alesandru Serrafin, notariu; Nicolau Putescu, econom; Marcu Pop, esactor. Postul de căpitan de poliție, pe care l'a avut până acum G. Balaș, devenind sub denumire a rēmas încă vacant

Alegerea s'a întēplat cu unanimitate, prin aclamațiune, sub presiul dlui v. comite, Barsay Kálmán.

* (Defraudări.) Mai șicile trecute vice-comitele de Agram s'a sinucis din cauză, că s'a dat de urma defraudării, ce le a comis. Acum se telegrafă tot din Agram, că s'a descoperit o mare defraudare în seminariul archidiecezan, 6r directorul seminarial și a făcut sfêșit vieții!

* (Invențiune) Ioan Sebeșan, orologieriu din Sibiu, domiciliat acum în Filipopol, caută un capitalist, spre a putē începe fabricarea unui orologiu inventat de dēnsul și merit pentru folosirea orbilor și a surșilor. Inventatorul afirmă, că noul orologiu de buzunar, consistând numai din 6 părți principale e neasemēnat mai ușor de construit și prin urmare mult mai ieftin decât orol6gele de buzunariu cu repetiție, care până acum se folosesc din partea orbilor, și consistă din vre-o 126 de părți. Capitalul recerut din partea inventatorului e numai de 400 fl.

* (Mai multă grijă.) În o comună din apropiere mama casei, după-ce își culcă pe cei trei fii, puse lemne pe foc și se duse în șeșet6re. Scândurile dela cuptoriu luară foc și în curēnd casa se umplu de fum. Când femeia se înt6rse din șeșet6re, află pe toți princi morți!

* (Comisiunea esaminătoare de advocați.) Acēstă comisiune s'a constituit astfel în Murēș-Oșorheiu. Președinte: vice președintele tabl. reg. ung. Iosif Schneider; suplent: procurorul suprem, Alesandru Vita. Membrii: jușii dela tablă: Gavriil Dosa, Dr. Fr. Fabiny Gavriil Fekete, Andrei Frēncu, Fr. Gyárfás, Iuliu Cosma, Iosif Pop, Sigismund Szentkereszty, Ludovic Szentkirály și Emil Ziegler; din partea camerei advocațiale: Stefan Bias, Iosif Blumenfeld, Oliver Csontos, Lud. Csongvay, I6n Daibucat, Acațiu Darkó, Al. Dobal, I6n Nagy, Mateiu G. Pap și Iuliu Schönstein.

* Restaurațiunea dela stațiunea de fer din Copșa mică (Kis-Kapus) se va licita la 1 Februarie n. Cei ce vor se o ia în arēndă au se-și inainteze ofertele până la 25 Ianuarie.

Bibliografie.

Die „Romänische Revue“ das einzige in deutscher Sprache redigirte Informationsorgan der Rumänen, herausgegeben von Dr. Cornelius Diacovich, erscheint seit Neujahr in Wien.

Das seit Längerem fertiggeselte Heft I pro Januar 1889 wird nunmehr, nachdem die Direction den Vorschriften der österr. Pressgesetz entsprochen hat, versendet werden können. Dasselbe hat folgenden Inhalt:

„Zum Jahreswechsel.“ — „Ludwig Mocsary über die Nationalitätenfrage in Ungarn.“ — „Die Sachsen in Siebenbürgen.“ (Zur Heltauer Abgeordnetenwahl.) — „Rundschau.“ (Era nouă von P. Carp. Der Mädchenmarkt in Siebenbürgen. — Die Macedo-Romänen in Wien.) — „Einiges über den Gang und die Entwicklung der theol. und cler. Cultur in der Bucovina.“ Von Isidor Ritter v. Onciul. — „Die Colinda, ihr Ursprung und ihre astronomische Bedeutung.“ Von S. Manguica. — „Dona d'Istria“ (Mit Portrait.) — „Geschichte der Rumänen im traj. Dacien.“ Von A. D. Xenopol, bespr. v. P. Brostean. — „Bin Romäne . . .“ (Gedicht, deutsch und rumänisch.) — „Litteratur und Kunst.“ (Sieben ofene Briefe an König Carol von Rumänien. — Die Serben und die rumänische Litteratur.)

Die „Romänische Revue“ kostet jährlich 10 fl. für Oesterreich-Ungarn, 12 Mark für Deutschland und 20 Frcs. für das übrige Ausland.

Zuschriften und Geldsendungen für die Direction wolle man an die Hoftheaterbuchdruckerei I. B. Wallishäuser, Wien, VIII Lenaugasse 19.

Nr. 369/1888.

Proces verbal

al comitetului Asociațiunei transilvane pentru literatură română și cultura poporului român, luat în ședința dela 6 Decembrie n. 1888.

Președinte: George Barițiu. Membrii preșenti: Dr. Il. Pușcariu, P. Cosma, Z. Boiu, Elie Măcelariu, I. Popescu, I. St. Șuluțiu, B. P. Harșan, Nicanor Frateșiu, controlor.

Secretariu: Dr. I. Crișian.

Nr. 173. Înaltul ministeriu de interne, prin hărtia dto 24 Octobree a. c. Nr. 70171 întăresce alegerea întru președinte al Asociațiunei transilvane, a dlui G. Barițiu, efectuită în adunarea generală ținută în Arud la cele 5 și 6 August a. c., 6r alegerea întru vice-președinte al acelea-și Asociațiunei a d-nului archimandrit și vicariu arhiepiscopesc Nicolau Popea, efectuită tot în numita adunare, nu o întăresce. (Ex. Nr. 341/1888.)

— Hărtia înaltului mînisteriu se ia la cunoșcință, în-cât pentru partea referit6re la alegerea de vice-președinte, cu părere de rēu, avēnd a se face despre cuprinsul ei raport la procima adunarea generală a Asociațiunei. Acest conclud se comunică și dlui archimandrit și vicariu Nicolau Popea.

Nr. 174. În necs cu cele cuprinse la punctul precedent al acestui proces verbal se hotăresce:

— Pentru casul, când dl președinte va fi împedecat de a funcționa, il va substituți în t6tate drepturile și îndatoririle sale, cuprinse în § 14 din t6tate, potrivit §-lui 30 din statute, membrul comitetului, dl Baron D. Ursu.

Nr. 175. Dumitru Moldovan, locuitoriu în Chinari, descendent din una din familiile fostei comune Tofal6u, se r6gă pentru un stipendiu din fundațiunea „Tofal6nă“ pe sēma fiului seu I6n, învēțăcel de cismărie la Murēșiu-Oșorheiu. (Ex. Nr. 350/1888.)

— Cererea fiind pentru anul acesta întârziată, petentele se îndrēptă la concursul, ce se va escrie în anul viitoriu, avēnd a-și instrui suplica conform stipulațiunilor concursuale.

Nr. 176. Cererea învēțătorului Petru Ștef6ne Preda din Petrila, de a i se dona 5 volume din f6ia Asociațiunei și anume c6te un esemplariu din cursurile anilor 1881—1885. (Ex. Nr. 351/1888.)

— Nu se p6te încuviința.

Nr. 177. Cererea învēțăcelului de ciobotărie Petru Munt6n din Alba-Iulia, pentru un ajutoriu sau stipendiu, pe a-și putē continua învēțarea. (Ex. Nr. 352/1888.)

— Nefiind vacante stipendii cu asemenea destinațiune, nu se p6te încuviința. Petentele se îndrēptă la concursul, ce se va escrie în viitoriu.

Nr. 178. Iuliana Iovescu, guvernantă la internatul împreunat cu șola Asociațiunei, prin hărtia dto 18 Novembre a. c., mulțămesce pentru oficiul, ce i s'a concedut, arētând, că spre începerea funcțiunei se va presenta în primele șile ale lunēi Decembre a. c. (Ex. Nr. 354/1888.)

— Spre sciință, cu aceea, că numita d-ră și-a început deja funcțiunea de guvernantă.

Nr. 179. Cu provocare la hărtia presiului acestui comitet dto 29 Octobree a. c. Nr. 38 dl Dr. I. Rațiu, avocat în Turda, arată, pe basa actelor aflate în arhivul comitatului Turda-Arieșiu și în rēmasul după reposatul avocat Anania Moldovan, din Turda, starea, în care se află afacerea dreptului de m6ră al Asociațiunei în comuna Vidra, precum și pașii, ce ar fi se se întreprindă în viitoriu în acēsta cauză, dl Dr. Rațiu subșterne în alăturare și actele provocate. (Ex. Nr. 356/1888.)

— T6te actele referit6re la dreptul de m6ră al Asociațiunei, în comuna Vidra se transpun dlui avocat Dr. I. Rațiu din Turda cu imputernicirea, de a reprezenta Asociațiunea și a face toți pașii de lipsă în afacerea acēsta.

Nr. 180. Direcțiunea despărțēmētului IV (Sas-Sebeș) al Asociațiunei, prin hărtia dto 22 Novembre a. c. Nr. 18 subșterne protocolul adunării generale a despărțēmētului, ținute la 28 Octobree a. c. în comuna Săsciori, dimpreună cu lista despre banii incurși dela membrii ordinari și cu suma de 42 fl. tacse incurse.

Din protocolul adunării generale se vede:

a) că au intrat ca tacse dela membrii ordinari 40 fl. și 2 fl. pentru diplome, 6r dela membrii ajutatori suma de 56 fl. 25 cr. cu totul 96 fl. 25 cr. v. a.;

b) că s'au prelimitat pentru anul 1888/9 suma de 56 fl. 25 cr., pentru trebuiețele despărțēmētului, și anume:

1. pentru cancelaria biroului 5 fl.

2. ca spese de căl6torie la adunarea generală viit6re 15 fl.;

(Va urma.)

Loterie.

Mercuri în 23 Ianuarie, 1889.

Brünn: 59 88 4 84 45

Bursa de Viena și Pesta.

Din 22 Ianuarie 1889

	Viena	B.-pesta
Renta de aur ung. de 6%	—	—
Renta de aur ung. de 4%	101.30	101.70
Renta ung. de hărtie	93.60	93.95
Renta de aur austriacă	111.35	111.50
Obligațiuni urbariale ung.	104.—	104.—
Obligațiuni urbariale ung. cu sorși	104.—	104.—
Sorși ungurești cu premii	131.75	130.50
Imprumutul drumurilor de fer ung.	145.40	144.25
I emisiune de oblig. de stat dela de fer orient. ung.	98.80	99.—
II emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer orient. ung.	—	118.—
Obligațiuni de credit austr.	312.30	313.20
Gaibin	5.76	5.63
Napoleon	9.54½	9.52
100 marce nemșeci	59.10	59.15
London pe (poliță de trei luni)	120.65	120.80

Cancelaria Negruțiu

în Gherla — Szamos-Ujvár — Transilvania

deschide abonament pe anul 1889

la

„**Amicul Familiei.**” Ziaru beletristic și enciclopedic-literariu — cu ilustrațiuni. — Cursul XIII. — Apare în 1 și 15 și a luni în numeri câte de 2—3 côle cu ilustrațiuni frumoșe; și publică articlii sociali, poesii, romane, schițe, piese teatrale ș. a.; — mai departe tractează chestiuni literare și științifice cu reflecțiuni la cerințele vieții practice; apoi petrece cu atențiune viața socială a românilor de pretutindene, precum și a celorlalte populațiuni din patriă, și străinătate; și prin glume în mare parte ilustrate nisuesce a face câte o oră plăcută familiei strivite de grigile vieții; și preste tot nisuesce a întinde tuturor indivișilor din familie o petrecere nobilă și instructivă. — Prețul de prenumerațiune pe anul întreg e 4 fl., pentru România și străinătate 10 franci — lei, plățibili și în bilete de bancă ori marce postale.

„**Preotul Român.**” Ziaru bisericesc, scolaric și literariu — cu ilustrațiuni. — Cursul XV. — Apare în broșuri lunare câte de 2½—3½ côle; și publică portretele și biografiile arhierilor și preoșilor mai distinși, precum și alte portrete și ilustrațiuni, — mai departe articlii din sfera tuturor științelor teologice și între aceștia mulțime de predice pre Dumineci, sârbători și diverse ocațiuni, mai ales funebrale, — apoi studii pedagogice-didactice și științifice-literari; și în urmă tot soiul de amănunte și sciri cu preferința celor din sfera bisericescă, scolarică și literară. — Prețul de prenumerațiune pe anul întreg e 4 fl. — pentru România 10 franci — lei, plățibili și în bilete de bancă ori marce postale.

— **Colectanții primesc gratis tot al patrulea exemplariu.** —

— **Numeri de probă se trimit gratis ori-cui cere.** —

Tot de aici se mai pot procura și următoarele cărți din editura proprie:

Renascerea limbii românești în vorbire și scriere înveredită și aprețiată de Dr. Gregoriu Silași. (Op. complet). Broșura I. II și III. Prețul broș. I. II. câte 40 cr. — Broșura III. 30 cr. Toate trei împreună 1 fl.

Merinde dela scôlă, sau învățături pentru popor, culese din ziarul unui scolaru de Dr. Georgiu Popa. — Opul acesta, pentru povățuirile lui valoroșe, are să ocupe un loc de frunte în bibliotecile noastre populare. Dl autor a avut nimerita idee, de a publica prin opul de față un ziaru de scôlă, ce și-l făcuse ca elev de anul I. al scôlei populare superioare din Câmpeni, va se dîcă, pe când era în al 4-lea an de scôlă. În acest ziaru se cuprind diferite impresiuni din copilărie, atât din scôlă cât și afară de scôlă: o colecție bogată de diferite povățuiri primite dela învățatoriul seu, pe cari autorul le-a prelucrat și desvoltat cu multă îngrigare. Cele mai fundamentale principii cu privire la morală, religiune, naționalitate, igienă, economie, istorie etc. etc. se află în acest op, așa, că singur numai câteva din cele 32 capitule, cum ar fi d. e. capitulul despre fumăt, despre curățirea trupului etc. ar fi de ajuns pentru a merita să nu lipsescă din nici o bibliotecă populară românească. Opul cuprinde 289 pag. 8°. — Prețul unui exempl. cu porto-francat e 1 fl. 10 cr.

Barbu cobzariul. Novelă originală de Emilia Lungu. Prețul 15 cr.

Puterea amorului. Novelă de Paulina C. Z. Rovinar. Prețul 20 cr.

Idealul pierdut. Novelă originală de Paulina C. Z. Rovinar. Prețul 15 cr.

Opera unui om de bine. Novelă originală. — Continuarea novejii: „**Idealul pierdut**” — de Paulina C. Z. Rovinar. Prețul 15 cr.

Miseriile sociale. Novelă de Paulina C. Z. Rovinar. Prețul 20 cr.

Fântâna dorului. Novelă populară de Georgiu Simu. Prețul 10 cr.

Codrean craiul codrului. Baladă de Georgiu Simu. Prețul 10 cr.

Ultimul sicahstru. Tradițiune de Georgiu Simu. Prețul 10 cr.

Bunica și nepoșelul. Schiță din sfera educațiunii. După Ernest Legouvé de G. Simu. Prețul 10 cr.

Probitatea în copilărie. Schiță din sfera educațiunii. După Ernest Legouvé. Prețul 10 cr.

El trebuie să se însore. Novelă de Maria Schwartz, traducere de N. F. Negruțiu. Prețul 25 cr.

Branda sau nunta fatală. Schiță din emigrarea lui Dragoș. Novelă istorică națională. Prețul 20 cr.

Numerii 76 și 77. Narațiune istorică după Wachsmann, de Ioan Tanco. Prețul 30 cr.

Herman și Dorotea după W. de Goethe, traducțiune liberă de Constantin Morariu. Prețul 50 cr.

Ifigenia în Tauria. Tragedie în 5 acte, după Euripide, tradusă în versuri de Petru Dulfu. Prețul 30 cr.

Carmen Sylva. Prelegere publică ținută prin Vincențiu Nicôra, prof. gimnas. — Cu portretul M. S. Regina României. Prețul 15 cr.

Poesii de Vasiliu Ranta-Buticescu. Un volum de 192 pagini, cuprinde 103 poesii bine alese și arangiate. Prețul redus (dela 1 fl. 20 cr. la) 60 cr.

Trandafiri și vioarele, poesii populare culese de Ioan Pop Reteganul. Un volum din 14 coale. Prețul 60 cr.

Tesaurul dela Petrósa sau Cloșca cu puii ei de aur. Studiu archeologic de D. O. Olinescu. Prețul 20 cr.

Biblioteca Sâtenului Român. Cartea III. IV. cuprind materii foarte interesante și amuzante. Prețul de ambele 50 cr. — câte una deosebi 30 cr.

Biblioteca Familiei. Cartea I. cuprinde materii foarte interesante și amuzante. Prețul 30 cr.

Colectă de recepte din economie, industrie, comerț și chemie. Prețul 50 cr.

Economia pentru scoalele populare de T. Roșu. Ed. II. Prețul 30 cr.

Spicuire din istoria pedagogiei la noi — la români de D. V. Gr. Bor-govan. Prețul 15 cr.

Manual de gramatica limbii române pentru scôlele populare în trei cursuri de Maxim Pop profesor la gimnaziul din Năsăud. — Manual aprobat prin Ministeriul de culte și instrucțiune publică cu rescriptul de datul 26 Aprilie 1886 Nr. 13193. — Prețul 30 cr.

Nu me uita. Colecțiune de versuri funebrale, urmate de iertățiuni, epitafe ș. a. Prețul 50 cr.

Carte conducătoare la propunerea calculării în scôla populară pentru învățatori și preparanși. Broș. I. scrisă de Gavril Trif, profesor preparandial. Prețul 80 cr.

Cuvântări bisericesci la tôte sârbătorile de preste an de Ión Papiu. — Un volum de preste 24 côle 8° mare, papir fin. — Numele dlui I. Papiu este mult-mai binecunoscut clerului român, decât se fie de lipsă a mai racomanda acest nou product al d-sale. Clerul român a învățat a i aprețui scrierile d-sale pentru însemnata lor valoare literară. Noul tom de predici întrece încă tôte volumurile de predici edate până acum, prin întocmirea sa, — având o notiță istorică la fie-eare sârbătoare, — care arăta timpul întroducerei, fazele prin cari a trecut și modul cum s'a stabilit respectiva sârbătoare. — Prețul unui exemplariu cu porto francat e 2 fl. v. a.

Cuvântări funebrale și iertățiuni pentru diferite casuri de mörte, întocmite de Ión Papiu. — Acest volum de preste 24 côle cuprinde: 8 cuvântări acomodate pentru ori-ce casuri ordinare de mörte, 4 pentru casuri ordinare de mörte întemplate în timpuri diferite ale anului, 10 la casuri ordinare însă mai speciali de mörte, 4 la înmormântarea ómenilor bătrâni, 5 la înmormântarea pruncilor, tinerilor și a junilor, 9 la casuri de mörte speciali; — apoi pe mai bine de patru côle urmază o mulțime de iertățiuni precedate de o întroducere generală în iertățiuni, și anume: 1 iertățiunile bărbatului dela muier, 2 — a muierii dela bărbat, 3 — a părintelui dela fiu, 4 — mamei dela fiu 5 — a fiilor dela părinți, 6 — a fratelui sau surorii dela frați și surori, 7 — a nepoșilor dela moși, mōșe, buni, bune, străbuni, străbune, 8 — a nepoșilor dela unchi și mătușe, 9 — dela némuri și consângeni mai depărtați, 10 — dela consoși de aceeași ocupațiune, 11 — dela binefăcători, amici, cunoscuți și dela toți creștinii adunați. Recomandăm clerului român acest bogat volum de cuvântări funebrale și iertățiuni lucrate amăsurat tuturor cerințelor preoșmei fungente la casuri funebrale. — Prețul unui exemplariu spedat franco e 2 fl. v. a.

Cuvântări bisericesci. Tom III, scrise de Ión Papiu — Acest tom cuprinde predici pe Dumineci și se estinde pe 12 côle 8° mare. — Prețul unui exemplariu spedat franco e 1 fl. v. a.

Orientele catolic sau concordanțele tradițiunii, în două limbi — română și latină, tractează despre primatul bisericeii și se estinde pe 22 côle 8° mare. Scrisă de Ión Papiu. — Opul acesta a fost recesant favoritoriu și laudat și de foile străine. — Prețul unui exemplariu spedat franco e numai 1 fl. 50.

Resultatele filosofiei sau cunoscințele cele mai de frunte despre natura spirituală a omului, despre relațiunile și scopul lui espuse în mod popular de profesorul Dr. Ioan Frapparti și prelucrate în traducere liberă (cu facultate dela autorul) de Ión Papiu — Acest op, care se estinde pe 11 côle 8° e foarte acomodat ca premiu pentru cei ce absolvă scôla populară, se vindă cu prețul numai de 50 cr., exemplariul espedat franco.

Manual catehetic pentru primii ani scolastici, prelucrat după I. A. Fritz de Basiliu Rașiu, fost profesor de s. scriptură, catehetică și metodică în seminarul archidieceșan din Blaș, actualmente vicariu archiepiscopesc în Făgăraș. — Acest op de mare însemnătate pentru literatura catehetică română este o prelucrare liberă, schimbând unele aplicări practice cu altele recerate de relațiunile și lipsele băeșilor nostri, ér ceremoniele bisericesci, înlocuindu-le cu cele prescise și usitate în biserica noastră română. În note se arată și procederea, ce are să o observe catechetul față cu discipulii sei. Acesta scriere are să fie un îndreptariu în mâna catechetilor, învățatorilor și a părinșilor la instrucețiunea religiōsă-morală, ce au să o dea micilor băeși. — Prețul unui exemplariu din acest op, — care pörta clausula aprobărei, Prea ven. Ordinariat metropolitan din Blaș și care cuprinde 222 pag. 8°, având mai multe poesii în text, — este 1 fl. v. a.

Omiliile celui dintru sfinți părintelui nostru Ión Gură-de-aur la epistolele sfântului apost. Paul cătră Tit și Filemon. Traduse de Constantin Morariu. Prețul unui exemplariu cu porto francat e 60 cr.

Dumnezeșca Liturghie, a celui dintru sânci părintelui nostru Ión Chrysostom, compusă din operele aceluia sânt părinte de Ión Boroș paroch gr. cat. și ases. consist. Prețul unui exemplariu cu porto francat e 40 cr.

Cele mai eftine cărți de rugăciuni:

Mărgăritariul sufletului. Carte bogată de rugăciuni și cântări bisericesci foarte frumos ilustrată. Prețul unui exemplariu broșurat e 40 cr., legat 50 cr., legat în pânză 80 cr., legat mai fin 1 fl., legat în piele 1 fl. 30 cr., în legătură de lux 1.50—2.50.

Micul mărgăritariu sufletesc. Cărticică de rugăciuni și cântări bisericesci — frumos ilustrată, pentru pruncii scolari de ambe secese. Prețul unui exemplariu broșurat e 15 cr., — legat 22 cr., legat în pânză 26 cr.

Cărticică de rugăciuni și cântări pentru pruncii scolari de ambe secese. Cu mai multe icône frumoșe. Prețul unui exemplariu e 10 cr.; 50 = 3 fl.; 100 = 5 fl.

Visul Prea sânteii Vergure Maria a Născătoreii de D-șeu urmat de mai multe rugăciuni frumoșe. Cu icône frumoșe. Prețul unui exemplariu legat și spedat franco e 12 cr., 50 exemplare 15 fl., 100 exemplare 9 fl. v. a.

Epistolia D. N. Iisus Christos. Prețul unui exemplariu legat și spedat franco e 15 cr. 50 esemp. 6 fl., 100 esemp. 10 fl. v. a.

[8] 1—50

A se adresă la „Cancelaria Negruțiu” în Gherla — S.-Ujvár — Transilvania.